

Det som ingen ved

Fra mistillidens parallelle verden Af Christiane Gammeltoft-Hansen

Græsset er altid grønnere på den anden side af hækken. Det synes at være den grundlæggende holdning i disse år, når det gælder det at skære en god thriller. I hvert fald har vi fået for vane at se længselsfuldt over mod Sverige, der sender den ene helstøbte, troværdige, og spændingsmættede film og tv serie på markedet. Men vi kan nu godt selv. Det minder "Det som ingen ved" os om, idet den trykker os tilbage i biografædet med et tempofyldt plot, der griber fat i en ak så aktuel politisk virkelighed. Der er tale om helt igennem gedigent håndværk - netop sådan som en politisk thriller skal skæres. Men mere end det, for filmen står samtidig som et indlæg i det, der burde være en af tidens mest påtrængende debatter - nemlig den om vi ønsker et samfund, der bygger på tillid eller mistillid, og i forlængelse heraf, hvordan vi i fremtiden ønsker at forvalte det enkelte menneskes frihedsrettigheder.

Det er ellers fra en lidt usædvanlig kant, at denne politiske thriller rammer de danske biografer. Søren Kragh-Jacobsen kender vi som en instruktør, der er optaget af det, som former et menneske - ikke mindst i de følsomme barne- og teenageår. Hvem har ikke sunget med på *Nej, nej, nej det må vi ikke* og *Mona, Mona, Mona*. Her giver han sig så i kast med en helt anden genre. Men dog ikke mere end han stadig sætter sit genkendelig fingeraftryk på det, for vi får stadig lov at synge med. Denne gang er det bare en sang om og med to ravne fremført af dukkeføreren Thomas Deleuran, der også går rundt og tænker tilbage på sine teenageår og den pige, han kyskede på dengang.

Dermed skulle så også samtidig være antydnet, at "Det som ingen ved" ikke er en thriller, hvor handlingen føres igennem af actionhelte med skarptskårne ansigtstræk. Den føres tværtimod igennem af denne dukkefører, iklædt Anders W. Bertelsens noget mere bløde fremtoning. Dukkeføreren turnerer rundt på skoler – og gør det også det som en lidt utjekket separeret familiefar, der ikke lader datterens konfiskerede joint gå til spilde. Men samtidig er Thomas Deleuran et sandhedssøgende menneske, eller bliver det, da hans søster pludselig på dramatisk vis dør. Han skal ikke kradse meget i overfladen, før en parallel verden kommer til syne: En verden, der som sin grundindstilling har, at mennesker kan man ikke stole på, og derfor må der holdes øje med dem. En verden, som ser trusler mod landets sikkerhed alle vegne og derfor også finder det nødvendigt at sætte overvågningsudstyr op overalt.

Det er selvfølgelig fiktion, men det lugter frygtelig af virkelighed. Vi lever med GPS-udstyr, der snart kan installeres i mobiltelefoner og med en terrorlovgivning, der hele tiden rykker ved grænserne for, hvor meget man kan pille ved menneskers retssikkerhed. I forsøget på at sikre sig livet vil man hellere mistænkeliggøre ti for meget end en for lidt. Frihedsrettigheder bliver nyfortolket og indskrænket, mens der tales til folks utryghed og lurende angst for, hvor bomben sprænger næste gang. Vi vil have styr på livet og verden, og det kræver kontrol og overvågning.

Mistilliden synes at forplante sig også til det mere nære plan. Metoderne for hvordan man kan holde øje med institutioner og medarbejdere udbygges, for meget kan vi stole på hinanden.... Men spørgsmålet er selvfølgelig, om det ikke er at købe livet vel dyrt. Og i sidste ende, hvad er så projektet med at sikre livet? Er det et projekt, der er livsfremmende eller livshæmmende?

Den parallelle verden som kommer til syne i "Det som ingen ved" viser sig at have sine rødder i hærens efterretningstjeneste. Her har Thomas Deleurans far været tilknyttet en hemmelig gruppe, der i deres arbejdsform har ladet sig inspirere af mottoet: Det, som ingen ved, har ingen ondt af. Men de tog fejl. Det gjorde nemlig ondt. Så ondt at et teenageliv gik til grunde i flammer og et voksenliv i vandmasser. Og til hvad nytte - for hvad var det i sidste ende, der blev sikret ved det?

Filmfakta

Danmark 2008 - Instr.: Søren Kragh-Jacobsen - Manus: Søren Kragh-Jacobsen, Rasmus Heisterberg, Søren Lassen - Medv.: Anders W. Bertelsen (Thomas Deleuran), Maria Bonnevie (Ursula), Ghita Nørby (Ingrid), Henning Jensen (Lange-Erichsen), Lars Mikkelsen (Marc), Marie Louise Wille (Marianne), Sarah Juel Werner (Bea), Sonja Richter (Charlotte), Jonas Schmidt (Claus Jensen), Sarah Boberg (Amalie) - 99 min. - Biografpremiere d. 13/6 2008 og på DVD d. 28/4 2009 - Udlejning/pressefotos © Sandrew Metronome - Tilladt for børn over 11 år.

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=6995&area=3>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=2672>

<http://variety.com/2008/film/markets-festivals/what-no-one-knows-1200547917/>